

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Využití příběhů v učebnicích zeměpisu

Autor práce: Barbora Čištecká

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl najít v českých učebnicích a pracovních sešitech zeměpisu ukázky příběhů a úryvků z literatury.

Výzkumná otázka a podotázka pak zní: „Vyskytují se v českých učebnicích a pracovních sešitech zeměpisu příběhy či úryvky z literatury?“, a „Pokud ano, jak je s nimi dále pracováno?“

Hypotézy práce nejsou stanoveny.

Autorka se nejprve detailně zabývá problematikou integrace předmětů obecně, poté se zaměřením na integraci geografie a literární výchovy. Nosnou část práce tvoří analýza míry zapojení textů (příběhů, nalezených v učebnicích a pracovních sešitech zeměpisu) do vyučování.

Práce s literaturou

V seznamu literatury je uvedeno 53 zdrojů. Kromě toho, pro výzkumnou část autorka prošla více než 200 učebnic a pracovních sešitů zeměpisu s cílem nalézt ukázky literárních děl, které pak podrobila další analýze.

Autorka prokázala schopnost kvalitně pracovat s českou i zahraniční literaturou. Veškeré zdroje informací jsou řádně citovány.

Metodika práce

Úvodní teoretická část práce je především rešerší odborné literatury za účelem diskuze klíčových pojmů práce – integrace, integrovaná výuka obecně a integrovaná výuka zeměpisu a literární výchovy.

Ve druhé, stěžejní, části práce autorka analyzuje učebnice a pracovní sešity zeměpisu s cílem nalézt příběhy a ukázky z krásné literatury. Poté využívá vlastní kritéria, na základě kterých nalezené ukázky hodnotí.

Autorka diskutuje možnosti, stejně tak jako slabé stránky a omezení použité metodiky. Metodiku práce považují za vhodně zvolenou.

Analytická část práce

V analytické části práce autorka nejprve vyhledává vhodné příběhy a ukázky z krásné literatury v učebnicích a pracovních sešitech zeměpisu. Poté je analyzuje na základě vlastních kritérií:

posuzuje, zda se s textem pomocí úloh dále pracuje, a také jak se s ním pracuje. Úlohy dělí na pracující s kognitivním procesem zapamatování, porozumění, aplikování, analyzování, hodnocení, tvorby a úlohy ovlivňující žákovské postoje.

Závěry práce

Předkládaná bakalářská práce splnila cíle, které si v úvodu vytyčila. Autorka prostudovala na 200 zdrojů (učebnic a pracovních sešitů zeměpisu), ve kterých hledala ukázky příběhů a úryvků z literatury. Ty pak podrobila analýze (na základě vlastních kritérií) míry zapojení těchto úryvků do vyučování.

Práce zodpověděla všechny dopředu stanované výzkumné otázky. Autorky výzkum odhalil, že se s většinou příběhů či ukázek z literatury (se 133 z celkových 214) ve vyučování dále nepracuje a slouží tedy pravděpodobně pouze jako motivační texty k probírané problematice. U těch, se kterými se dále pracuje, jasně převažuje rozvoj nižších kognitivních procesů učení (porozumění a zapamatování). Nejméně jsou využívány úlohy rozvíjející kognitivní proces tvorby.

Autorka rovněž diskutuje, jaký vliv na míru zapojení nalezených textů v další výuce, má stáří učebnice či konkrétní nakladatelství, ve kterém učebnice (nebo pracovní sešit) vyšla.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Předkládaná bakalářská práce má 35 stran vlastního textu a 19 stran příloh. Rozsah práce považuji za přiměřený. Po formální, stylistické i citační stránce shledávám práci jako výbornou.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Bakalářská práce Barbory Čištecké naplnila všechny cíle, které si stanovila. Teoretická část je logicky propojena s částí analytickou a tvoří smysluplný a velmi kvalitně zpracovaný celek. Po formální, stylistické i citační stránce jsem neshledala nedostatky. Autorka prokázala schopnost pracovat s dostupnou odbornou (českou i zahraniční) literaturou a získané informace řádně zpracovat a vyhodnotit.

Předkládaná bakalářská práce Barbory Čištecké splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- 1) Výzkum odhalil, že s úryvky a příběhy je dále pracováno nejméně ve smyslu kognitivního procesu tvorby. Uvádíte, že důvodem může být mimo jiné fakt, že většina učebnic a pracovních sešitů, které jste procházela, je určeno pro základní školy (případně víceletá gymnázia). Má to být pochopeno tak, že žáci základních škol a nižších gymnázií nejsou schopni zvládat vyšší kognitivní procesy učení? Prosím vysvětlete.
- 2) Pokuste se navrhnout, jak konkrétně lze v hodinách zeměpisu integrovat literární výchovu.

Datum: 24. 5. 2019

Autor posudku: RNDr. Tereza Kocová

Podpis: